

Program Profilaktyki Szkoły Podstawowej
z Oddziałami Integracyjnymi Nr 1
im. Karol Miarki w Lędzinach
rok szkolny 2012/2013

Szkolny Program Profilaktyki opracowany przez komisję ds. Programu Profilaktyki w składzie:

1. mgr Katarzyna Adamczyk – Przewodnicząca
 2. mgr Magdalena Ahtelik – Arndt (pedagog szkolny)
 3. mgr Katarzyna Pakuła – Krochmal (psycholog szkolny)
 4. mgr Henryka Musiał
 5. mgr Barbara Kowalska
 6. mgr Anna Skop
 7. mgr Małgorzata Sobczyk
-

Podstawa prawna

1. *Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. z późniejszymi zmianami.*
(tekst jednolity Dz.U. z 2004 r., Nr 256 poz. 2572 z późniejszymi zmianami).
2. *Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.*
(tekst jednolity – Dz. U. z 2002 r. Nr147, poz.1231; Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473).
3. *Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r.*
(Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz.1485 z późniejszymi zmianami: Dz. U. z2006r. Nr 7 poz.47 i 48; Dz. U. z 2006 r. Nr66 poz. 469; Nr 120 poz. 826).
4. *Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.*
(tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późniejszymi zmianami).
5. *Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r.*
(teks jednolity: Dz. U. Nr 10. z 1996 r. , poz. 55 z późniejszymi zmianami: 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770; 1999 r. Nr 96, poz. 1107; 2003 r. Nr 229, poz. 2274).
6. *Rozporządzenie MENiS z dnia 11 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych publicznych poradni specjalistycznych.*
(Dz. U. z 2003 r. NR5, poz. 46).
7. *Rozporządzenie MENiS z dnia 7 stycznia 2003r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.*
(Dz. U. z 2003 r., Nr 11, poz.114).
8. *Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.*
(Dz. U. Nr 26 z 2003 r., poz. 226).

Wstęp

„W rozumieniu potocznym profilaktyka oznacza zapobieganie występowaniu zjawisk niepożądanych. Według W. Okonia profilaktyka to ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu ludzi. W pedagogice oznacza zapobieganie powstawaniu u dzieci niepożądanych przyzwyczajęń i postaw, błędów w uczeniu się lub postawie ciała. W tym znaczeniu profilaktyka oznacza wszelkie pożądane oddziaływania pedagogiczne, wytwarzając bowiem jakieś wartościowe cechy, jednocześnie zapobiega powstawaniu cech niepożądanych lub ich utrwalaniu się”.

(W. Okoń, Nowy słownik pedagogiczny, Warszawa 1998, s. 315-316)

"Szkoła podstawowa ma obowiązek łagodnie wprowadzać uczniów w świat wiedzy, dbając o ich harmonijny rozwój intelektualny, etyczny, emocjonalny, społeczny i fizyczny(...). Dlatego, program profilaktyki dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska, obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym".

("Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych" Roz. MEN z dnia 23 grudnia 2008 r.)

Głównym założeniem Szkolnego Programu Profilaktyki jest wspomaganie wychowawczej roli rodziny z uwzględnieniem prawa do przekonań religijnych, światopoglądowych oraz wolności sumienia.

Szkolny program profilaktyki, szkolny zestaw programów nauczania oraz program wychowawczy szkoły tworzą spójną całość i uwzględniają wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej.

Program jest adresowany do uczniów naszej szkoły. Jego realizatorami są wszyscy pracownicy pedagogiczni i niepedagogiczni szkoły.

Diagnoza środowiska szkolnego - identyfikacja problemów

Ewaluacja szkolnego programu profilaktyki realizowanego w roku szkolnym 2011/2012 pozwoliła wytyczyć obszary do działań profilaktycznych na rok szkolny 2012/2013, do których należą:

- promocja zdrowego stylu życia i odżywiania,
- przeciwdziałanie przemocy i agresji,
- utrwalanie zachowań asertywnych,
- promowanie kulturalnego zachowania oraz każdorazowe negowanie zachowań nagannych,
- pedagogizacja rodziców dotycząca wspólnego rozwiązywania problemów uczniów,
- profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych,
- zapobieganie niedostosowaniu społecznemu, konfliktom i przestępczości,
- zapobieganie wagarowaniu,
- wdrażanie do przestrzegania przepisów ruchu drogowego oraz bezpiecznego korzystania z Internetu,
- ochrona przed negatywnym oddziaływaniem subkultur i mediów,
- zapobieganie niepowodzeniom szkolnym,
- doskonalenie nauczycieli i rodziców w zakresie oddziaływań profilaktycznych,
- monitorowanie potrzeb szkoły w zakresie stanu technicznego placówki,

Cel ogólny programu

Ochrona ucznia przed zagrożeniami rozwoju, zaspokajanie potrzeb psychicznych dziecka, pomoc w realizowaniu celów rozwojowych i uczenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Cele szczegółowe programu

- stworzenie warunków do tego, aby uczniowie byli odpowiedzialnymi organizatorami życia szkolnego oraz zostali włączeni do realizacji zadań wynikających z programu wychowawczego szkoły,
- poznanie i przestrzeganie norm społecznych,
- kształtowanie prawego charakteru,
- budowanie postawy życzliwości i miłości do innych ludzi,
- wzmacnianie u uczniów postaw pożądaných społecznie i akceptowanych powszechnie zachowań,
- informowanie o konsekwencjach zachowań destruktywnych,
- pogłębianie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych,
- wdrażanie do przestrzegania przepisów ruchu drogowego,
- nauczanie zasad prawidłowego korzystania z internetu,
- nauczanie zachowań asertywnych oraz radzenia sobie w sytuacjach stresowych,
- kształtowanie umiejętności słuchania i kulturalnego wypowiedzania swoich poglądów,
- uczenie szacunku dla dobra wspólnego jako postawy życia społecznego,
- przygotowanie do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie.

Formy realizacji programu

Oddziaływania profilaktyczno-wychowawcze realizowane są w ramach:

- lekcji wychowawczych i zajęć zintegrowanych,
- zajęć warsztatowych z uczniami i rodzicami,
- ścieżek międzyprzedmiotowych
- uroczystości szkolnych i poza szkolnych, apelach, imprezach kulturalnych, rekolekcjach,
- konkursów szkolnych i poza szkolnych,
- wycieczek szkolnych,
- spektakli teatralnych,
- lekcji profilaktycznych,
- projektu europejskiego “Uczenie się przez całe życie” – Comenius – Partnerskie Projekty Szkół, tytuł: “Posadź, ugotuj, zjedz”
- Programu “Klub Bezpiecznego Puchatka”
- Programu adaptacyjnego dla klas pierwszych “Wczoraj przedszkolak, dziś uczeń”
- Programu “Szkoła bez przemocy”
- Rządowego programu na lata 2008-2013 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”,
- Narodowego planu działań na rzecz dzieci 2004-2012 „Polska dla dzieci”,
- Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2006-2016,
- Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży 2004-2014,
- Programu Bezpieczny Internet „Cyberprzemoc”,
- spotkań ze specjalistami – psychologami, pedagogami, kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami policji, spotkań z rodzicami (konsultacje, wywiadówki, grupy wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych), współpracy z instytucjami wspomagającymi (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ośrodek Wsparcia dla Osób z Problemami Uzależnień, Komenda Powiatowa Policji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Świetlica Socjoterapeutyczna, Sąd Rodzinny i Nieletnich, Miejski Ośrodek Kultury, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

Sposoby ewaluacji

W celu ustalenia czy program profilaktyki przynosi oczekiwane efekty niezbędna jest ewaluacja, dlatego konieczne jest systematyczne monitorowanie przebiegu realizacji zadań.

Narzędziami, które posłużą ewaluacji będą:

- obserwacje,
- rozmowy,
- wywiad,
- analiza dokumentów szkoły,
- analiza wytworów uczniów.

Plan działań profilaktycznych na rok szkolny 2012/2013

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni
1	Podnoszenie umiejętności nauczycieli w obszarze profilaktyki.	szkolenia Rady Pedagogicznej na temat przeciwdziałania przemocy i agresji; Uczestnictwo w programie „Szkoła bez przemocy” działania wychowawczo profilaktyczne korzystanie z publikacji na temat przemocy i agresji współpraca z instytucjami	zgodnie z harmonogramem Cały rok cały rok według potrzeb nauczycieli	Dyrektor, lider WDN, wychowawcy, psycholog, pedagog, nauczyciele
2	Organizowanie poradnictwa rodzinnego i indywidualnego na terenie szkoły.	informowanie o instytucjach pozaszkolnych działających na rzecz dziecka i rodziny pedagogizacja rodziców, grupy wsparcia dla rodziców uczniów niepełnosprawnych, konsultacje z rodzicami;	cały rok według potrzeb nauczycieli, rodziców na zebraniach z rodzicami według harmonogramu	nauczyciele, pedagog, psycholog, dyrekcja, pedagog specjalny
3	Edukacja uczniów w zakresie przeciwdziałania agresji i przemocy.	lekcje wychowawcze według elementów programów „Przemoc wobec dzieci” ścieżki międzyprzedmiotowe w ramach godzin wychowawczych; zajęcia z wychowania do życia w rodzinie; koła zainteresowań; spotkania z policjantem, psychologiem, pedagogiem; tablica informacyjna przy gabinecie pedagoga i psychologa; wzbogacenie księgozbioru biblioteki o pozycje dotyczące przeciwdziałania agresji, przemocy i zachowań ryzykownych	zgodnie z planem wychowawczym zgodnie z harmonogramem klasy V - pierwszy semestr, klasy VI - drugi semestr według potrzeb zgodnie z harmonogramem cały rok	nauczyciele, wychowawcy, pedagog, opiekunowie kół, psycholog
4	Ukazywanie destruktywnego wpływu środków psychoaktywnych i nowych narkotyków – dopalaczy.	pogadanki na godzinach wychowawczych pogadanki z pielęgniarką realizacja ścieżek przedmiotowych konkursy „Zdrowe życie - stop nałogom”, „Wakacje bez uzależnień” udział w spektaklach profilaktycznych wycieczki szkolne – procedury	cały rok	pielęgniarka, nauczyciele, wychowawcy, zespół do spraw profilaktyki szkolnej, pedagog

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni
5	Procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych, kradzieże, pobicia, pożar, podłożenie bomby, zagrożenie środkami chemicznymi i biologicznymi, stwierdzenie spożycia przez uczniów alkoholu lub używania środków odurzających.	zapoznanie RP z procedurami reagowania w sytuacjach kryzysowych	2012 r. - październik	pedagog
	System przeciwdziałania przemocy w rodzinie	zapoznanie RP z procedurami przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2012 r. - październik	pedagog
6	Zapoznanie rodziców i uczniów z dokumentacją regulującą życie szkoły oraz systematyczne przypominanie w/w zagadnień.	analiza Wewnątrzszkolnego systemu Oceniania, Statutu Szkoły, Regulaminu Szkoły, programu profilaktyki, programu wychowawczego szkoły na spotkaniach z rodzicami i godzinach wychowawczych;	2012 r. - wrzesień - zebrania z rodzicami	nauczyciele – wychowawcy, zespół profilaktyki szkolnej
7	Praca nad ograniczaniem czynników wpływających destrukcyjnie na kulturę osobistą.	reguluje WSO reagowanie na niewłaściwe zachowania uczniów w szkole i poza nią; zajęcia psychoedukacyjne omawianie na lekcjach przypadków niewłaściwego zachowania; uświadamianie skutków złego zachowania w świetle prawa szkolnego i karnego;	cały rok	wszyscy pracownicy szkoły, rodzice, dyrekcja, nauczyciele, pedagog, psycholog, wychowawcy, przedstawiciel policji ds. prewencji
8	Przygotowanie do życia w rodzinie, społeczności lokalnej i w państwie	pogadanki na lekcjach wychowawczych konsultacje z rodzicami i uczniami uwrażliwianie uczniów na zachowania swoje i kolegów; realizacja ścieżek przedmiotowych rekolekcje	cały rok	pedagog, wychowawcy klas, nauczyciele, psycholog, rodzice
			według planu	katecheci
9	Wzmacnianie poczucia wartości uczniów, uświadamianie mocnych stron.	Zachęcanie rodziców do udziału w szkoleniach, lekcjach otwartych, zawodach sportowych i konkursach organizowanych na terenie szkoły i poza nią; kółkach zainteresowań; niesieniu pomocy – zespół charytatywny, pomoc koleżeńska;	cały rok	nauczyciele, rodzice
		program adaptacyjny dla klas I "Wczoraj przedszkolak dziś uczeń".	Cały rok	

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni
10	Praca z uczniem mającym trudności w nauce	kierowanie na zajęcia pozalekcyjne; dostosowanie wymagań do możliwości edukacyjnych ucznia; zespoły pomocy koleżeńskiej zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze terapia logopedyczna zajęcia korekcyjno – kompensacyjne; zajęcia psychoedukacyjne zajęcia rewalidacyjne – praca z uczniem niepełnosprawnym.	cały rok	nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, pedagog specjalny
11	Praca z uczniem zdolnym.	zachęcanie do rozwijania uzdolnień i zainteresowań poprzez uczestnictwo w kółkach i innych zajęciach pozalekcyjnych; opracowanie form i metod pracy z uczniem zdolnym w ramach zespołów do spraw pomocy pedagogiczno – psychologicznej, przygotowanie uczniów do reprezentowania szkoły w zewnętrznych konkursach interdyscyplinarnych, olimpiadach językowych, współpraca z rodzicami zachęcanie do rozwijania uzdolnień poprzez wskazywanie dodatkowych źródeł informacji;	cały rok	nauczyciele, rodzice
12	Kierowanie uczniów do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i innych poradni specjalistycznych.	uzyskanie pisemnej zgody rodziców na badania ucznia w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub innej specjalistycznej wypełnianie wniosków przez wychowawców; opinia zespołu pomocy psychologiczno-pedagogicznej stosowanie się do zaleceń zawartych w opinii wydanej przez poradnię; współpraca z rodzicami	według potrzeb	wychowawcy, zespół pomocy psychologiczno-pedagogicznej, nauczyciele, rodzice
13	Wzmacnianie u uczniów postaw pożądaných społecznie i akceptowanych powszechnie zachowań	godziny wychowawcze uczestnictwo uczniów w wydarzeniach kulturalnych szkoły i środowiska dawanie przykładu osobistego przez nauczycieli i innych pracowników szkoły realizacja w ramach zajęć świetlicowych i bibliotecznych gazetki szkolne i klasowe	cały rok	wychowawcy, nauczyciele, pracownicy szkoły, kierownik i wychowawca świetlicy, bibliotekarz, samorząd uczniowski,

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni
14	Propagowanie sposobów bezpiecznego i zdrowego spędzania wolnego czasu, bezpiecznego korzystania z Internetu oraz zdrowego odżywiania.	koła zainteresowań, zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne i pozaszkolne; udział w programie „Dzień bezpiecznego Internetu”, „Cyberprzemoc” świetlica szkolna; udział w akcji "Trzymaj formę" - zdrowo żyć, zdrowym być, "Szlanka mleka", „Dzień owoców i warzyw” SKS; zajęcia z przedstawicielem policji zajęcia profilaktyczne "Strzeż się nieznajomych" gimnastyka korekcyjna; świetlica socjoterapeutyczna;	cały rok	nauczyciele, rodzice kierownik i wychowawca świetlicy, nauczyciele WF, pełnomocnik ds. prewencji, Pedagog, nauczyciel GK, wychowawca świetlicy socjoterapeutycznej
15	Zajęcia z uczniami z rodzin dysfunkcyjnych – wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa.	udział w zajęciach świetlicy socjoterapeutycznej zajęcia z pedagogiem i psychologiem; konsultacje; udział w zajęciach pozalekcyjnych i świetlicowych; udział w klasowych zajęciach organizowanych w szkole i poza nią; udział w imprezach okolicznościowych	cały rok	wychowawcy świetlicy socjoterapeutycznej, pedagog i psycholog, opiekunowie kół, nauczyciele
16	Udział w konkursach organizowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	prace plastyczne i literackie na podany temat; happeningi; „Wakacje bez uzależnień”	według harmonogramu kl. I – III i kl. IV - VI	szkolna komisja konkursowa
17	Udział w przedstawieniach tematycznie związanych z profilaktyką uzależnień.	omówienie treści przedstawień na lekcjach, godzinach wychowawczych i wychowaniu do życia w rodzinie;	1 raz w semestrze;	dyrekcja, nauczyciele, pedagog
18	Stałe kontakty z policją, sądem, kuratorami sądowymi i pracownikami poradni p-p oraz MOPS. Współpraca z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny.	udział w zajęciach terapeutycznych organizowanych przez poradnie; informacje na temat punktów sprzedaży narkotyków, tytoniu i alkoholu osobom nieletnim; pomoc rodzicom przez kontakty z klubem AA; współpraca z sądem i kuratorami sądowymi, współpraca z izbą wytrzeźwień w Tychach.	cały rok według potrzeb	pracownicy poradni, poradnia, rodzice, pedagog, wychowawcy

Wnioski z analizy działań zawartych w programie profilaktyki z roku szkolnego 2011/2012 do realizacji w roku szkolnym 2012/2013:

1. Podejmowanie działań mających na celu zakorzenienie w uczniach zdrowych nawyków żywieniowych i kontynuacje akcji:

- "Szlanka mleka"
- "Warzywa i owoce"
- "Trzymaj formę- zdrowo żyć, zdrowym być"

2. Systematyczne wpisywanie przez nauczycieli odpowiednich adnotacji do zeszytów uwag i pochwał oraz rzetelna ich analiza przez wychowawców klas , szczególnie przed wystawieniem ocen z zachowania.

3. Zachęcanie uczniów do udziału w ważnych wydarzeniach szkolnych i środowiskowych w celu wywołania w nich poczucia odpowiedzialności i szacunku dla cudzej pracy oraz uczucia zaangażowania i radości z pracy w grupie.

4. Stałe uświadamianie uczniom skutków złego zachowania w świetle prawa szkolnego i prawa karnego oraz kontynuacje programów:

- "Szkoła bez przemocy"
- "Zdrowa i bezpieczna szkoła"
- "Klub bezpiecznego Puchatka"
- Program adaptacyjny dla uczniów klas pierwszych "Wczoraj przedszkolak dziś uczeń"

5. Kontynuacja programów dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu:

- "Dziecko w sieci"
- "Cyberprzemoc",
- "Dzień bezpiecznego internetu"

6. Organizowanie szkoleń dla rodziców oraz spektakli profilaktycznych dla uczniów.

Wyżej wymienione wnioski zostały uwzględnione w planie działań szkolnego programu profilaktyki i w planach wychowawczych klas.